

วรรณธร พันธุ์วงษ์. (2568). การสังเคราะห์เชิงอภิमानงานวิจัยการบริหารจัดการศึกษาของ
พิพิธภัณฑ์ ทางประวัติศาสตร์ในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหาร
การศึกษา). จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรสวัสดิ์ ศิริศาสนันท์	ประธานกรรมการ
กศ.ค. (การบริหารและการจัดการการศึกษา)	
อาจารย์ ดร.เรงวิทย์ นิลโคตร	กรรมการ
ปร.ค. (พัฒนาศึกษา)	

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์คุณลักษณะเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาของพิพิธภัณฑ์ทางประวัติศาสตร์ในประเทศไทย 2) ศึกษาปัจจัยที่สำคัญเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาของพิพิธภัณฑ์ทางประวัติศาสตร์ในประเทศไทย และ 3) สังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาของพิพิธภัณฑ์ทางประวัติศาสตร์ในประเทศไทย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ งานวิจัยเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์ในประเทศไทยจากฐานข้อมูลงานวิจัย (ThaiLis) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 ถึง พ.ศ. 2563 จำนวน 159 เรื่อง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ งานวิจัยที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาของพิพิธภัณฑ์ทางประวัติศาสตร์ในประเทศไทย จากการคัดกรอง จำนวน 8 เรื่อง สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสรุปการสังเคราะห์ 3 ส่วน คือ ข้อมูลพื้นฐาน ข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหา และข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหางานวิจัย และผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาของพิพิธภัณฑ์ทางประวัติศาสตร์ในประเทศไทย โดยรวมเน้นด้านการบริหารจัดการนิทรรศการถาวรมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิทรรศการหมุนเวียน นิทรรศการกลางแจ้ง นิทรรศการเคลื่อนที่ นิทรรศการพิเศษ และอื่น ๆ ให้ความสำคัญลดลงมาจากการบริหารจัดการนิทรรศการถาวร 2) ปัจจัยที่สำคัญเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาของพิพิธภัณฑ์ทางประวัติศาสตร์ในประเทศไทย พบว่า ปัจจัยที่สำคัญมีอยู่ด้วยกัน 6 ด้าน คือ 2.1) การบริหารแบบมีส่วนร่วม 2.2) การบริหารโดยภาคเอกชน 2.3) การบริหารพิพิธภัณฑ์แบบมีชีวิตหรือพิพิธภัณฑ์แห่งการเรียนรู้ 2.4) การบริหารโดยใช้หลักการตลาดและหลักการประชาสัมพันธ์ 2.5) การบริหารพิพิธภัณฑ์โดยการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ 2.6) การบริหารพิพิธภัณฑ์โดยการให้บริการ และ 3) องค์ความรู้เกี่ยวกับการบริหาร

จัดการศึกษาของพิพิธภัณฑ์ทางประวัติศาสตร์ในประเทศไทย พบว่า พิพิธภัณฑ์ทางประวัติศาสตร์
สามารถแบ่งการบริหารออกได้ 2 แบบ คือ 3.1) พิพิธภัณฑ์ของรัฐบาล/วัด 3.2) พิพิธภัณฑ์เอกชน

คำสำคัญ : การสังเคราะห์, การบริหารจัดการศึกษา, พิพิธภัณฑ์, โบราณสถาน, ประวัติศาสตร์ไทย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

Watsathon Phanwong. (2025). **A Meta-Synthesis of Research on Educational Management in Historical Museums in Thailand.** Thesis M.Ed. (Educational Administration).
Chanthaburi : Rambhai Barni Rajabhat University.

Thesis Advisors

Assistant Professor Dr.Pornsawad Sirasatanan	Chairman
Ed.D. (Educational Administration and Management)	
Dr.Reongwit Nilkote	Member
Ph.D. (Development Education)	

Abstract

The objectives of this research were to: 1) analyze the characteristics of the educational management of historical museums in Thailand, 2) study the important factors related to the educational management of these museums, and 3) to synthesize the knowledge of the educational management of these museums. The research corpus included 159 research papers on museums in Thailand from ThaiLis from 1992 to 2020. The sample used in the research was research on the educational management of historical museums in Thailand from a total of 8 screening subjects. The tool was a summary of a three-part synthesis: 1) basic information, 2) information about content, and 3) information about research findings.

The results of the research were as follows: 1) the characteristics related to the educational management of historical museums in Thailand, overall focused on the most permanent exhibition management aspect. However, on a case-by-case basis, it was found that rotating exhibitions, outdoor exhibitions, mobile exhibitions, special exhibitions, and others have been given priority to the management of permanent exhibitions; 2) there were 6 important factors related to the educational management of historical museums in Thailand: 2.1) participatory management, 2.2) private administration, 2.3) living museum or learning museum, 2.4) marketing and public relations management, 2.5) museum management through the use of technology, 2.6) museum management by providing services; and 3) it was found that educational management of historical museums could be divided into 2 types of administrations: government museums and temples and private museums.

Keywords: Synthesis, Educational Management, Museums, Archaeological Sites, Thai History